

Plymouth, Pa. 19 Balandžio.

Amerika, tai susivienijimų (trustų) šalis, kur vienijasi visi, norinti didesnę naudą įgyti, labiausiai išnaudoti įrankius padidinti tos naudos. Šią dieną Amerikoje gal bus pusė, arba daugiau jau, visokių pabrūkusių savininkų susivienijusių, kurie su darbininkais pasielgia pagal savo norą. Darbininkai ezionais budami taip sumaiszyti iš visokių tautų, nesuprasdami ir nesirūpindami suprasti darbininkiską klausimą, darbininkų vienybę, yra geriausia dirva kapitalui ant išnaudojimo. Kada šią dieną vienijasi be perstojimo visokie didesni pabrukimai, kurie prarais visus mažesnius, nenorinczius prie jų prisidėti, darbininkai gi nieko nedaro apart gūdimosi kad sunkus laikai. Susivieniję pabrukimai, neesant tarp darbininkų vienybės, pavėrs visus darbininkus į vergus, kurie dirbs tikrai už menką mėsą, kad nenūmiri badu. Dabartiniai pakėlimai šią bei ten algų, yra tikrai darbininkams apmuilininimas akių, kad pas susivienijusius kapitalistus galima gauti didesnes algas, bet nei vienas nežino kaip ilgai tokią algą gaus; darbininkus kapitalistai žadina it vaikus o savo susivienijimus varo tolyn be jokios peršzkodos iš šalies darbininkų, ir ką dabar kapitalistai išmoka pakėlę algas darbininkams, paskiaus nū jų atsiims šimteriopai. Darbininkai, ypatingai lietuviai, menkiausiai priguli prie darbininkų organizacijų ir labiausiai nesilaiko vienybės, vieni kitiems vietas pavėržia apsiimdami pigiaus dirbti. Kapitalistai iš to naudojami ir rengia tikrai vietines milijijas, kad pakėlus kada maisztą bado dėlei, jūs išszaudyti, kaip buvo Lattimer'e. Tai visai ateitė darbininkų.

Ką darbininkai turi daryti?

Matant vienijantės prieszus savo, vienytis visiems į vieną organizaciją, neiszaikvoti nors to paties uždario prageriant, neatidūti nei vieno balso už joki kandidatą ant visų urėdų, kaip tikrai už kandidatus darbininkų partijos, ir szelpti vienas antrą. Tai visa darbininkų pergalė savo prieszų. Visokie gūdimaisi, kad kapitalistai spaudžia, yra bergždi ir nepagerius tuszti žodžiai darbininkų gyvenimo, nieko nesidarbūjant apie pagerinimą.

Aukos parodai

Raukius nū susirinkimo Blaivystės Draugystės Wilkes Barre, Pa. \$1,86
Jūzas Rėkus, Edwardsville 1—
Kaz. Žemaitis Plymouth, —75
Jūz. Narbutas „ —25
Jon. Strabulis „ —25
A. Ilgunas, Gilberton, Pa. —50
S. Venclova Wilmerding, Pa. 1—
Buvo. \$39,83

Labu \$45,44

J. J. Pauksztis.

Aukos kankintiniams

J. Rozak, E. St. Louis, Ill. —25
Jūz. Narbutas Plymouth, —25
Jon. Strabulis „ —25
Kaz. Žemaitis „ —25
A. Ilgunas Gilberton, Pa. —50
J. Naujokas Brooklyn, NY. —25
V. Kurtinaitis „ —25
A. Bernotas „ —15
Jūz. Venis „ —10
Jūz. Simokas „ —10
L. Venclova Wilmerding, Pa. 1—
Buvo \$6,25

Labu \$8,60

Redakcija.

Iš Lietuvos.

Sziauliai (Kauno gub.) Baigiantės pernykszeziams metams, Sziaulių mieste atsitiko tris užpūlimai ant lietuvių skaitanczių „Tėvynės Sargai“. Apie 12 d. Grūdžio m. užpūlė amatninką Orvydą, rado apie 7 egzempliorius, ir suaresztavojo. Sako išzdavęs jo paties pagelbininkas. Gailu, kad

nežinome jo pavardės: būtų mēme užrasę ant amžino paminklo!

7 darbininkai — skurdirbiai, įgavę „T. S.“ emė skaityti: vienas skaito, kiti klauso. Szta! netikėtai ateina žandarai ir begėdiszkai griebiasi už knygelės. Darbininkams tas nepatiko, žandarui nepasidavė; tasai pakėlė riksmą, suszaukė daugiau žmonių ir atėmė knygelę. Kilo byla apie „pasi-prieszinimą valdžiai“ viso burio žmonių, nors aiszku, kad ezia užvis kaltesnis patsai „valdžios pildytojas“; kad ne jis, vienas tik tebutu turėjęs atsakymą. Tas buvo, rodos, apie 18 Lapkriczio. Vėl vieną darbininką iš Frenkelio pabrukimo pasodino į cypę už tą, kad jisai nusiplėszęs nū sienos skaitė atsiszaukimą į lietuvius, prisiartinant Muravjovo szventei. Dienoje priesz tą szventę (girdejome, kad maskoliai, ypatingai obrusiteliai, dėl didesnio pagarbinimo Lietuvos koriko nori isztikro priskaityti Muravjovą prie skaitliaus savo szventųjų) kas žin koks lietuvis, lakstydamas po miestą, labai rupestingai klįjavo atsiszaukimus. Nebeįstengdamas, pasipraszė į talką vieną „gorodovoj“ ir apklijavo visą miestą: buvo tai atsiszaukimai priesz Muravjovą. Su tū darbininku kartu atsisėdo į cypę ir... na kas? įspėkite! Maskolių cerkvės po-na-mar (zakristijonas)! Ansai lietuvis netiktai iszklįjavo, bet langa iszkriuszęs, įmetė ir į cerkvę atsiszaukimų, kur gavo pasiskaityti visi batiuszkos ir cerkviniai tarnai. Ale jų ne gailėkitės: jiems nieko nepadarys, ypatingai, jei koks popas užstos; jie šią dieną pas mus galingi. Su ta Muravjovo szvente tai ezysti jūka! Tą dieną anksti iš ryto, atlaikę apie trejetą molėbnų, susirinko visi ruskiai ant rinkos, idant vėl ir vėl pagarbinimo savo apasztaļą. Ant tam tik-

slui įsteigtos augsztos vietos užsilipo pons Ispravnikas; ant augszto mieta pakėlė pakartą Muravjovą ir pradėjo sakyti apie nūpelus nuraminimo Lietuvoje maiszto. Kas žodis, tai buvo keiksmas ant lietuvių katalikų. Ušus maskolaitis tarės, Dievas žin, kokius nūpelus padarysęs, kokius kryzius begausęs, bet netikėtai susirinkę lietuviai viską pagadino. Nebegalėdami beklausyti, pakėlė triukszmą, kad negirdėtu pažeminaczios jų kalbos. Isprauninkas pyko ir dar labiausiai ant anų pradėjo plusti. Tada daugumas apšleido rinką, ejo į pacztą dūti apie viską žinią gubernatoriui; pacztorius atsisakė priimti telegramus, tada nuvažiavo 8 mokiinti ir augsztesnę vietą užimanti lietuviai į Radviliszki ir iš ten telegrapavojo gubernatoriui, kurs neužilgo patsai pribuvo ant tyrinėjimo. Isprauninką — nabagą teberado dar neiszsipagiriokusį po anų iszkilmybių. Reikėjo matyti jo ypata, kad netikėtai buvo paszauktas prie gubernatoriaus į vieszbutį! Koks jo buvo persigandimas! Jūka! isz maskolpalaikio! Kad kiti žmonės tokiam padėjime, vieni szaukias Dievo pagelbos, kiti, galvą suka, kaip iszsimeklinti, — jisai szirdį savo palengvino isz pat gilumos szirdies paeinancziu, trilypiu keiksmu: „raspreje... žvaszu mat! Byl policmeisterom, ostalsia ispravnikom, teper ostanus gorodovym“!! Ką jis kalbėjo su gubernatoriumi, ką žinosi: gana to, kad tūjaus pasklido garsai apie iszvaziavimą ispr. isz Sziaulių į kitą vietą.

Pernai apraszėme maskolių įtaisomą „jodą“ (aglaitę) vaikams ant kalėdų. Užkvietimu vaikų ant tos eglės užiima popas, kurs su ypatingu rūpesčiu kviečia lietuvių vaikus. Pernai jau buvo isz viso apie 400 vaikų, bet kaip ten katalikai pakluvo, nēr žinos

Szimet Sziaulų sziukszlės taip isinorėjo popiszku, barankų, kad, pasakoja, moteriszkės verkdamos popui rankas laizė, (bucziavo) kad susimylėjęs suteiktu jų vaikams bilietą ant eglės.

Nū Prusų rubežiaus. Maskoliai, užgindami mums spaudą, priversdami mus knygas gabenti slaptai, taip igudino žmones, kad slaptai gabena visokius tavorus spietliais, kaip bitis medų. Praėjusį metą vienas vaikiukas, einas į Prusus, pasakojo: pacziame užverzime rubežiaus, kur maskoliai stovėjo prie kits kito, sžaduklės į petį atrėmę, iszėjome viename buryje 85 žmonės, o maskoliai kad bent ūsti butu uždę! — Tatai jiems už nedavimą mums knygų!

Negerai yra, kad su gerais daiktaiš žmonės nesza ir vodingus, kaip tai: spiruta, sacharina, anodija ir k. daiktus, kurių žydai pareikalauja. O tie suskiai ar gi vėzi, kas žmogui tikrai reikalingas, kas vodingas? Tegul sau visi gojai nusinūdytų, kad tik žydas daugiaus uždirbti galėtu. Sztai:

Skūde, negavęs krikščioniszkoje krautuvėje p. Jazbucio ko man reikėjo, nuėjau į kromą pas žydą Zundelį. Kitų giriamasis žydas pasirodė su visa savo „dorybe“, nes tą dieną kiekvieną pirkeją, už daug, ar mažai, vaiszino magaryczionis: papirosais ir anodija. Nebutu reikalo man raszyti apie tūs mažmozius, bet kad pradėjo smarzyti savę anodija, netiktai užlaszinus ant cukriaus, bet ir įvarvinusį vandenį, kaip tai pasergėjau dvi moteri, tad persergesziu, kad taip darydami daug blėdies sau daro. Anodija yra vartojama tiktai kuriose-nekuriose ligose ir gerti aną gal ne kitaip, kaip su paroda mokyto daktaro. Prieszingai, neesant reikalui, jei kas pradeda ją tankiai gerti, igauna galvos skaudėjimą, akis pradeda temti, o rankos

virpėti, liezuvis nebeiszpazįsta skilv skonino, nebepriima valgio ir daug kitų sunkių kentėjimų. Dirbama yra anodija isz gryno spirito su priemaiszu skystimo, „eteru“ vadinamo, kurs turi didį kvapą ir gali taip pat apgirdyti, kaip ir druta degtinė. Prusinė anodija yra daug biauresnė, nes Prusų pabirkantai maiszo ją su visó kiomis biauzybėmis, vitrijolu, padarydami tikrus, nūdus. Musų žydai prilaike, ne kito kią, kaip tik prusinę.

Isz Mosėdzio. Praėjusiūse 1898 m. buvo dvi kratos (kitais metais budavo daugiaus), bet dėkui Dievui, abu kartu nieko nelaimėjo. Pirmą kartą buvo prie Nevotų Lėbaus Jono, kurį pasakoja esant neturtingu. Praneszta, būk jo sunus neszas knygas isz Prusų ir dirbas piningus isz cino, todėl ir kratė begalo po visas kertės ir sienatarpius; nieko neradę, iszvažiavospjaudydami.

Antrą kartą buvo prie Budvietės Gvazdziausko Nikonto. Czia buvo gana keistai: isz Skūdo atvažiavo patsai vienas zandaras su svetimu sotninku, kurių Gv. galėjo drąsiai neįsileisti. Bet Gv. įleido, leido iszkratyti vieną triobą, užpraszė dar į antrą, prizadėdamas parodyti visą szusnę knygų, bet jau susigėdę neėjo. Girdi „pust czort ich paberiot!“ Tik, sako, tu man tūjaus pasakyk, jei kas tau atnesz??.. Ir iszvažiavo. Policijai po kaimus beslankiojant, žmonės iszgdurėjo: jei pasirodzius, kaip zaibas, perbėga zinia per visą kaimą: policija vaziūja! policija vaziūja! Bet ir szejp jau žmonės neužmirszta savo priezodzio: ne tū kartu kalaviją galask, kad į karę laiks stoti; ne tū kartu prusines knygas kavok, kad iszvysi policiją į kaimą įlendant. Delto policijai labai retai tepavyksta kratos. Akys isz kaktos iszspruktu maskoliams, kad atrastu, nors deszimtą da-

lij laikomų knygų ir laikrasz-czių.

Spalis.
Isz Darbėnų. Grūlzio m. 23 d. atkakau į Darbėnus ant meturgio. Pardavęs, ką buvau atsivežęs, apsisztojai ties arbatnamių arklių pasiganytu, nes lyg namų turėjau geras dvi myli. Palavęs arkliams dobilų, užsidegiau pypkę ir sznekucziūju su prisiartinusiu pusamziū žmogeliu. Sztai isz Leibos karcziamos iszeina žmogus su kitu jūdbruviu ir su žydu-szimtiūniku, kalbėdami tarp savęs pus-maskolisz-kai pus-zemaitisz-kai. Jūdbruyis, augszto ugio, apie 50 metų žmogus, iszblyszkes, su mėlyna nose, tur but nū degtinės, ir raudohomis akimis, man nepatiko, ir asz paklausiau, kas tas per vienas, kurs vis rankomis mojūja ir balsiai szneka? — Tai ir nepazįsti miestelio starostos, Jaszinskio — Judosziaus? tarė kaimynas. Man net szziurpuliai perėjo ir pradėjau klausinet. — Matau, kad Tamista nežinai apie visas nelaimes, kurios szitiko musų miestelį. Tamsta skaitai „T. Sargą“? Tai žinai, kad ant kalvio Petrulio kas zin kas užvedė policiją, kuri, ilgai namie nejieszkojus, pūle už klėczių ir rado ten 24 N. „Ryto“ ir 1 N. „T. S.“ Tada Petrus iszsigynė: ką, girdi, asz galiu zinoti, kas yra už mano klėczių? Kadą gi atvažiavo asesorius Paszkauskis, starosta Jaszinskis ir karcziamnikas Ryma atbėgę pripasakojo ant p. Petrulio, prizadėdami buti liudytojais, kad Petrusis platinavoskias knygeles. 19 d. Grūlzio reikėjo stoti Salantūse pas prokurorą. Nuliudo nabagas, pazinęs, koki priesz jį liudininkai stoji: Jaszinskis su Ryma — tai ne jūkai! Prie tų dar prisidėjo Gruzbarzdis, tasai, kurs andai iszsigynė „T. S.“, buk nežinas, kas jam ant trobos užmetė; dabar priesz prokurorą iszpasakojo, kad Petrusis jam davė, ir taip

taipo gi pastojo judosziumi. Jaszinskis Salantūse prokurorui apskundė pusę parapijos; todėl vakarop patsai prokuroras atvyko į Darbėnus ir lyg auszrai keturias vietas iszkratė, o paskui per visą dieną ėmė parodymus. Jaszinskis su Ryma tūtarpu szypošjos, dziaugdamiš isz savo darbo. Laimė, kad Jaszinskio apskundimui patvirtinti, niekur negavo: pas žmones nieko nerado, klausinėdami, nieko neisztyrė ir, ūdegą paspaudę, iszdulino namo. Petrusį tik be-reikalo pardavė ir piningų negavo. *Señelis.*

(Isz „Tėvynės Sargą“.)

Politiszkos zinius.

Amerika. Amerikonai varu užsigėdė pilipiniecius pergalėti. 10 Balandį po vadovyste gen. Lawton amerikoni užėmė vėl miestelį Santa Cruz, kur užmuszė 68 pilipiniecius ir jų pajiegas nustumę vakarų szalyn. Amerikonų tapo taip gi užmuszta 68. Pilipiniecziai norėdami Lowtoną sugauti su 1500 karevių, taikėsi apsupti isz visų pusių, ir szis pajutęs paojų sugrižo į Manilą su visa savo kariauna. Amerikonai norėdami užkirsti kelius visur nū vandeni pilipiniecziams, nupirko tenais esanczius kanūlinius laivus nū ispanų, kad su tujų pagelba užstatyti visus ūstus. Ispaniszki laivai buvo ūste Zamboanga, prie salos Mindanao. Amerikonai jūs nupirkę, mėgino nugabenti į Manilą, ir jiems beplaukiant ant vandens užpūle pilipiniecziai ir atėmė visas kanūles ir szuvious, kokie tik buvo ant tų laivelų ir nusigabeno į savo pulką. Washingtono valdzios labai apgailauja tajį atsitiki-mą ir raminasi tūmi, kad pilipiniecziai nieko negalės veikti su tomis kanūlėmis iszbaigę atimtūsius szuvious. Amerikos genarolai sakosi, kad ne po ilgo bus 100,000 amerikonzkos

kariaunos Pilipinūse. Dauguma liūsnorių atsisako klausyti virszininkų, kadan-gi jie prisiekę kariauti tiktai prieš ispanus, o ne pilipiniečius. Jie reikalauja veikiausio paleidimo ir pargabenimo namon. Svetimų vieszpatysčių gyveatorjai Maniloje, sako, kad amerikonų proklamacija nepadariusi jokio įspūdžio ant pilipiniečių, nes jie nū seno laiko visaip žadinami ir apgauti nū ispanų, jokiems prizadėjimams netiki. Amerikonai taip-gi iszsitikėjimą savo prazudė, neiszpildydami pirmųjų savo pažadėjimų, dūtų pilipiniečiams. — Aguinaldo pasiuntinys, Agoncillo, Paryžiuje laikraszčių reporteriams pasakęs, kad amerikonai yra gerai jau persitikrinę, kad pilipiniečių jie nepergalės niekad, ir gen. Otis politika yra labai klaidi. Pilipiniečiai nepasidūšę amerikonom, kol neiszkariaus savo visatinos nepriegulumystės. Jis priegtam tvirtina, kad pilipiniečiai turi 1500 amerikonų kalinių savo rankose. Gen. Otis jau atitraukė atgal savo užgynimą ispanams derėtis su Aguinaldu dėlei paleidimo ispanų, kurie yra pilipiniečių rankose. Jis net pavedė Ispanijos gen. Rios 1600 pilipiniečių ant iszmainų, tiktai ar sutiks ant to Aguinaldas. Admiralas Dewey praneszė savo valdžoms į Washingtoną, kad jis buvo pasamdęs daug pilipiniečių prie laivynės ir kitų darbų, o kurie veik visi pabėgo užsidegus karei tarp jų brolių ir amerikonų, ir pristoję prie Aguinaldo kariaunos. — Ant galo Aguinaldo kareiviai pakavoję savo ginklus eina apsižiurėti kur stovi amerikonai, koks jų skaitlius, ir sugrįžę atgal isz artumos netikėtai ant jų užpūla.

Ant salų Samoa nesutikimai nepasibaigė dar. Vokietija siunczia dar vieną laivą į Apia su 160 jurininkų. Visos tris vieszpatystės sutiko iszsiųsti

tinius tenais pasiuniszriszimui tų nesutikimų. Vokietija reikalauja užlaikymo derybų Berlyne padarytų, kad visos tris vieszpatystės turi sutarti vienodai ant visko. Maskolijos laikraszčiai pranaszauja, kad nesutikimai ant salų Samoa negreitai pasibaigs ir isz jų gali pakilti baisi audra.

Ispanija. Praėjusę sanvaitę buvo rinkimai pasiuntinių į parlamentą, kur daugelyje vietų rinkėjai susimuszė. Bilbao 26 ypatos tapo suzeistos, Valencijai ir Andaluzijai buvo didesnės musztynės ir daugelis ypatų tapo suzeistų. Grenadoje tapo vienas mekleris užmusztas, kuris prikalbinėjo atidūti balsus už konzervatyvų partiją. Naujai iszrinkti pasiuntiniai esanti prielankus valdžiai.

Karės ministras iszsiuntinėjo į baskiskas provincijas daugel kariaunos, kur yra didžiause karlistų agitacija. Valencijos ir Katalonijos prov. kariauna tapo padauginta. Kariskas laivas plaukioja pakraszčiais baskiskų prov. kad gaiszinti atgabenimą karlistams ginklų.

Maskolija. Panaikinus carui Finų konstituciją, finiečiai kraustosi isz savo tevyinės nenorėdami tarnauti savo neprieteliui. Į Angliją su laivu „Arcturus“ atplaukė 315 jaunų vyrų, kuriems butu reikėję ateinantį rudenį stoti į caro kariauną; 202 vyrai buvo jau pirmiaus į Angliją iszkakę. Dabar visi 517 vyrų, atplaukia į Suvienytas Valstijas. Visokis pasiprieszinimas finų priešais caro begėdiszką pasielgimą, likosi iki sziolei be pasekmės. Gen-gub. Bobrikov užgynė visiems finų laikraszčiams bent ką raszyti ir nupeikti caro darbus. Senatui paliepė praneszti visiems finiszkiems valdininkams, kad nekritikūtu caro padavadijimo.

Bobrikov'as be caro paliepimo iszvarė isz Helsingfors'o universiteto finiszką kalbą ir paliepė studentams maskoliszškai kalbėti; tas pats sutiko ir visas finų žemesnes mokyklas. Szvediszki profesoriai tapo paszalininti ir į jų vietas maskoliai įstatyti. Piningai tapo užgintamuzti ir visi turi buti surinkti ir ant maskoliszkių apmainyti. Visokie paslapti sznipai, valkatos, valkiojasi tarp ukiuinkų ir zaunyja, kad su visokiais įstatymais Finų kungingaisztystės yra jau ant galo ir jų vietas užims maskoliszki, pagal kuriūs jie gaus tiek geros žemės, kiek tikt norės. Nėra abejonės, kad finų visa kultura turės nupulti įvedus cariszkius įstatymus.

Visa Skandinavija didei prijauczia savo vientaucziams, o laikraszčiai reikalauja nū savo valdžių, Szvedijos bei Norvegijos, atūmesti caro pakvietimą ant nusiginklavimo konfencijos ir nesiųsti jokio pasiuntinio.

Caro užmanytoji nuginklavimo konfencija atsibus mieste Haag 18 Geguzio, ant kurios prezidentu bus maskoliszkas pasiuntinys Londone, baronas Staal. Pasiuntinys praszėsi caro jį paliūsūti nū prezidenturos, bet caras jo neatleido. Tai-gi toji konfencija bus isztempta ant maskoliszko kurpaliaus, nes caras daro ką nori.

Dalis darbu.

— *Westville, Ill.* Aplinkinėse kasyklose sustojo darbas nū 1 Balandžio, visame Danville's sub-distrikte, dėlei sustraikavimo dreiverių. Kalnakasiai unijonistai yra padarę kontraktus su kompanijoms dėlei algos, kad dirbs už tą paczią algą kaip ir pereitame mete. Bet dreiveriai reikalauja pakėlimo algos 10 ct. ant dienos ir kompanijai nepristojant, tiejie sustraikavo ir dėl 200

dreiverių turi szvęsti 300 kalnakasių. Kalnakasiai yra sutarę, kad kompanija mokės po 23 ct. už toną iszkastų anglių, prie kompaniczno darbo po \$1,75 u 8 valandų darbo laiką, prie statymo stulpų ir keilių taisymo po \$1,90. Dreiveriai gavo po \$1,75 pereitą metą; kompanija jiems pakėlė 15 ct. ir mokėjo po \$1,90. Dabar-gi dreiveriai užsimanė gauti pilnai po \$2,00 už 8 valandas darbo laiko. Kaip ilgai strikas tęsis, nešine. Dėlto tegul niekas nevyksta czionai tūmi tarpu jieszkoti darbo. Paprasztai czionais visi darbininkai priguli prie unijos.

Angliakasys.

— *Plymouth, Pa.* Kasyklose Nottingham tapo karų pagautas Vincas Dzedolikas, kuriam sulaužė krutinę ir deszinę pusę galvos. Ligonis tapo nuveztas į ligonbutį. Pirm kelių sanvaiczių jis buvo vos pagijęs, nū suzeidimo per pūlimą akmens tose pacziose kasyklose.

— *Kenosha, Wis.* Vietiniai pabirkai dirba ne prasziausiai, bet darbą sunku yra gauti isz kitur atvykusiam, nes bedarbių žmonių yra gana ant vietos.

— *Hazleton, Pa.* Czionais tapo pastatytas naujas pabirkas dirbimui marszkinių, kur 50 darbininkų gavo darbą.

— *Scranton, Pa.* Darbininkai gelezinkelio Jersey Central rengiasi straikūti, jeigu kompanija nepagerins jų darbo sanlygų. — Namų statytojai unijonistai nutarė reikalauti po 30 ct. už valandą darbo nū 1 Berzelio, o kontraktieriams nemokant, straikūti. — Naujame brėkeryje Riverside pradėjo dirbti ir keletas desėtkų darbininkų gavo darbą.

— *Avoca, Pa.* Szia sanvaitę taps pabaigtas visokis darbas prie statymo naujos verpi-nyczios ir 150 merginų gaus darbą.

— *Bradford, Pa.* Czionais tapo pastatyta nauja stiklo liejinyzia, kur 150 darbininkų gavo darbą.

— *Racine, Wis.* Darbininkų straikas J. I. Treshing Machine Co., trukęs 4 savaites jau pasibaigė, darbininkai sugrįžo prie darbo skaitliu 250. Apie susitaikymą su kompanija darbininkai neiszdūda jokių žinių. Gal pakėlė algas, gal ir ne.

— *Cleveland, Ohio.* Namų statytojų straikas, iszkilęs pirm savaitės jau pasibaigė susitaikymu tarp abiejų šalių ir ir straikieriai sugrįžo prie darbo. Susitaikė ant 27½ ct. už valandą prie 8 valandų darbo laiko. Viso dirba į 3000 dailidžių.

— *Oshkosh, Wis.* Darbininkai dirbanti medinius rakandus, sustraiškavo isz naujo, reikalaudami pakėlimo algos, ką kompanijos prizadėjo po pirmamjam straikui. Straikūja darbavietėse Radford'o ir Pine Co., bet rodosi, kad prisidės prie straiško ir kitų darbaviečių darbininkai.

— *Chicago, Ill.* Prie statymo didelio namo ant Evanston Ave. dirbo visi unijonistai ir kaip tenais kontraktierius priėmė 6 darbininkus neunijonistus. Unijonistai pareikalavo, kad neprigulinti prie unijos nustotu dirbę ir pasitrauktu, tiejie neklausė ir prasidėjo musztybė. 25 unijonistai užpūlė ant anų 6 darbininkų ir 3 taip apkulė, kad turėjo įligonbutį gabenti.

— *Ishpening, Mich.* Kalnakasių straikas visoje apelinkeje, prasidėjęs nū 1 Balandžio pasibaigė. Darbininkų organizatorius Weberis rodyjo darbininkams grįžti prie darbo, nes jie per silpni esą straiką laimėti. Darbininkai sugrįžo prie darbo, bet kompanijos nepriėmė tųjų, kurie pakėlė straiką. Susivienijimas darbininkų ketą darbininkus geriaus suorganizūti.

— *Pana, Ill.* 10 Balandį susimuszė jūdveidžiai skabsai, kompanijų pargabenti isz Alabamos, su unijonistais baltveidžiais kalnakasiais. Jūdveidžiai pagundyti nū kompanijų, užpūlė ant baltveidžių ir pradėjo szaudyti. 7 tapo užmuszti: 2 baltveidžiai, 4 jūdveidžiai ir 1 jūdveidė. 6 yra mirtinai suzeiti. Muszis prasidėjo dėl szios priezasties: Keletas jūdveidžių szeimynų, dirbusių kasyklose Flatham ir Penwell, norėjo iszkeliauti į valstiją Iowa, o kompanija nenorėjo jų iszleisti. Szerfo pagalbininkas nuėjo kranstancziusi sergėti ir isz kompaniczny gyvenimų jų nuvedė į unijonistų susirinkimo svetainę, pernaktoti. Kompanijos nusamdyti jūdveidžiai užpūlė ant svetainės ir paleido į 200 šuvių. Tada szerifas su deputies ir baltveidžiai unijonistai pūlė ant jūdveidžių. Gubernatorius pasiuntė 3 kompanijas kareivių. Per mylę aplinkui Pana yra kariszkas apgulimas ir nei vienam nevale ginklo neszioti.

— *Beda Rica, Mex.* Sidabro kasyklose užsidegė gazonai, nū eksplozijos tapo iszdraskyti visi paramai ir uždegti. 12 darbininkų rado smertį liepsnose.

— *Havana, Kuba.* 1600 gelezinkelių darbininkų pakėstraiką, reikalaudami didesnės algos.

Isz Amerikos.

Moters virszininkai.

Mieste Beattie, Kansas, buvo rinkimai miesto urėdninkų, kur buvo kandidatais vyrai ir moters. Moters turėdamos tiesą balsūti, balsavo už savo lūmą ir iszrinko miesto majoru moterį Toten, 5 moters pateko į miesto rodinininkes, o viena mergina už miesto rasztininką tapo iszrinkta. Be abejonės moters dabar tenais pasidarbūs apie nubaudimą neapsivedusių

vyrų, kurie neturės savo apginėjų moterių. Vyrams liko urėdai, kurių moters nenorėjo užimti.

Baisinelaimė.

New York'e, sziaurinėje dalyje miesto, ant upės Harlemties Willis Avenue statė naują tiltą, kur su tam tikru gelzkeiliu priveždavo gelezis ir akmenis dėl polių, kuriūs statė upėje. Atvežus geležų vagoną, nustumė jį per toli ir tasai per galą pataisyto kelio nukrito su visa sunkybe žemyn į vandenį, sulaužydamas geristus. Tūmi tarpu ant tos vietos dirbo 30 darbininkų; 4 užmuszė o 24 sunkiau-lengviau suzeidė; veik visi darbininkai supūlė į vandenį nū 60 pėdų augszcio. Upė toje vietoje gili 300 pėdų.

Finai protestūja priešai carą už savo tiesas.

Mieste Calumet, Mich. finai sutvėrė organizaciją, kurios mieris yra gelbėti savo brolius tėvynėje, kuriems caras atėmė konstituciją ir pastatė savo aktulus valdininkus, kur iki sziolei finai pats savimi valdėsi.

Į centraliszką komitetą yra iszrinkti geriausi tėvynainiai, kurie parengs tam tikrą protestą ir įdūs Suvienytų Valstijų pasiuntiniui ant santaikos kongreso, kad perstatytu suvažiavusiems santaikos pasiuntiniams vių vieszpaty-czių. Amerikiečiai finai reikalauja to, kad jų broliams butu sugrazintos tiesos, kokias jie turėjo iki atėmimui konstitucijos. Vyriausiu agitatorium yra Oscar J. Larson, vietinio pavieto prokuroras. — Bepigu finų vadovams ir darbūtis apie pagelbą tėvynės ir brolių, kadangi visi finiečiai beskirto mo remia tą reikalą. Pora mėnesių, kaip tas viskas prasidėjo, o jau 5000 draugų prisiraszė. — O ką mes lietuviai darome ir kiek mūsų yra, rupinancziusi apie tėvynės ir brolių reikalus?

P o 6 2 ½ ct. už akrą.

Jakson pavieto valdžia, Wisconsinine, pardavė Central Trading Co. 8500 akrų žemės po 62 ir pusę cento už akrą. Tai gi už 40 akrų iszeina \$25,00. Kompanija gi pardavos akrą ne pigiaus kaip po \$5,00 fermeriams ir užpelns ant kiekvieno akro po \$4,37½ ct. Pavieto valdžia butu geriaus padariusi, pardūdama statei naujokams už tą pat prekę.

Vogė vaiką dėlto, kad savo neturėjo.

Pereitą metą Chicagoje per kapų papūszimo szventę, 30 Geguzio, lenkui L. Lapineriui nū gatvės pavogė 4 metų vaiką. Lapineris savo vaiko neperstojo jieszkoti, ir dabar iszsireiszkė, kad jį pavogė Elzbieta Ingersoll dėlto, kad neturėjo savo. Ją ir jos vyrą suaresztavojo už pavogiimą vaiko.

Didžiausis elevatorius ant svieto.

„Great Northern“ gelzkelio kompanija padarė kontraktą dėl pastatymo didžiausio elevatoriaus ant svieto, mieste West Superior, Wis. prie ezero Superior, kurio pastatymas kasztūs \$2,000,000 ir galės saavyje talpinti 6,500,000 busze lių javų.

100 szeimynų ant farmų iszvažiavo.

Isz Detroit, Mich. iszvažiavo 100 vokiszkų szeimynų į sziaurvakarinę Kanadą, provinciją Assinabine. Tolumas tos vietos nū Detroit yra 1680 mylių į vakarus, 30 mylių į sziaurę nū rubežiaus sziaurinės Dakotos. Kanados gelzkelis, Pacific R. R., tiems keleiviams skaitė tiktai po 1 ct. už mylę pervezimo; Kanados valdžia davė kiekvienai szeimynai po 160 akrų žemės, kas pasiliks jų savaszia, jeigu naujokai laike 3 metų iszdirbs 15 akrų žemės suėjimui.

Toji vieta esanti gerai isztirta kaipo derli kvieczius sėti

bei gyvūlius auginti. Detroitaus vokiečius seka kitas 100 szejimynų vokiečių-menonitų isz Fort Wayne, Ind. Taip apsigyvenę nauji kolonistai vienoje vietoje, stipriai gali užlaikyti ir savo tautystę. Bepigu ten kur vieszi vienybė.

New York'o beprocizai.

New York'o valstijos beprotnamiūse yra 22,386 beprocizai. Laike praėjusių metų isz proto iszejo 4473 ypotos, kurios turėjo buti padūtos į beprotnamius. Numirė laike praėjusių metų 1757, kaip pasveikusių tapo paleista 1018. Beprocizų priveizėtojai per metą paima algos \$1,323,655,08; užlaikymas paczių beprocizų \$1,263,080,60. Vienų metų užlaikymas beprocizų ir jų priveizėtojų kasztavo \$2,586,735,68.

Visi beprocizai toli nesutelpa dabar esancziūse beprotnamiūse ir statymui naujų beprotnamių tapo paskirta \$1,420,798,74. — Liudnas tai ženklas.

Neužmirškime broliu nelaimėje.

Apsniaukėskliautas dangus mūsų tėvynės Lietuvos, užėjo tamsus šez-zėlis tironizkos carizkos valdžios, užgesino daugel spindulių mūsų gimtinės kraszto ir grėšia suvisu tamsybę palikti. Isztrėmė mūsų brolius į tolymus krasztus Gudijoi, kurie su meilės jausmu už savo šventą teisybę dirbo ir platino apszvietimą tarpe savo brolių, savo gyvybę buvo paszventę ant tėvynės aukuro.

Katro-gi isz mus brolių amerikiečių gal szirdis be gailės-cziō rastis, katro gi veidas gal siauras nū aszarų užsilikti perskaiczius „Vienybės“ num. 12 vardus tų nelaimingų brolių, kurie pasidrasino savo tėvynėje prigimtą motiniszka kalbą

ir rasztą vartoti, už ką jūs carizška valdžia kaipo didžiausius piktadarius sugaudė sukimszo į kalėjimus ir nūsprendį iszdavė, kad iszvežti į tolymus krasztus Gudijos bei Siberiją, atskirti jūs kaipo neprietelius savo žmonių, kad nematytu savo kraszto, tėvelių bei brolių, kad negirdėtu savo motiniszkos kalbos ir jos rasztų neskaitytu.

Tironas iszplėszė mūsų motinos Lietuvos paramus, mislydamas tūmi ją sukniubdyti, bet apsiyvlė tame didei, nes pasklis tas gandas jo bjauraus darbo po visą pasaulę, o mus didvyrių pasėta sėkla atnesz szinteriopą vaisių. Lengvi bus jiems tie retėžiai ant kojų bei rankų, nes žino, kad nekal-tai jūs nesziōja, praszvis jų veidas matant, kad nedovanai jie triusėsi, nes jų eilėna stoja kiti ir varo pirmyn pradėta darba. Atkentėję savo bausmę susivienija su savo pasekėjais, galės drāsiai stoti priesz savo budelius ir paklausti, ar suturėjai mūsų idėjas, mūsų jausmus nū prigimties apturėtus?

Bet sziaūdien apverktinas padėjimas tų mūsų tautos kankintinių; iszvežė jūs isz tėvynės į tolymus krasztus burliokų apgyventus ir paleido nei pauksztelius ant oro, be prieglaudos, be pastogės, neturi jie ten užvėjos nū audrų ir szalczių tenais esanczių, o kur maistas tų mūsų brolių, ir pabėjoti reikia, ar galės pasiprieszinti priesz badmyrį.

Uztai-gi mes broliai, kurie dar laisvais jaučiamės, nū mus priguli jų pagelba. Negalėtumėm save vadintis sunumis Lietuvos, jeigu nepasirodytume su broliszka meile, dėl tų nelaimingų. Reikia zinoti ir suprasti, su koku pasiszventimu jie dirbo dėl mūsų nuvargusios tautos, žinojo gana gerai kokia bausmė jūs už tad laukia, kada papuls į valdžios rankas. Bet nesibijojo to tam-

saus kalinio, kuriame ir sziaūdien sėdi, nesibaugino szaltos Siberijos, bet triusė ir skynė takelius mus tėvynės, kad szviesos spinduliai apsklėstu grinteles ir suvestu į pažintį žmones su jiems prigulinczioms tiesoms. Negalėdami kitokios pagelbos suteikti, negalėdami iszliūsti jų isz po letenos meszkoriaus, palengvinkime nors jų kanczias, suszelpkim kas su kiek galim piningiszka pagelba be atsisakymo kiekvienas, pasirodykime, kad atjaučiame brolių nelaimėje esantį, iszpildykime prisakymą meilės artymo.

Mylimiausi broliai ir seseris, motinos Lietuvos vaikai, ar daugel dar gali rasti isz mūsų, kurie sziamė darbe ne stos į mūsų eiles, dėl parodymo savo neprietiui, kad vienybė vieszi tarpe mūsų, kad ir vienam papūlus nelaimėn, visi stojam už jį. Padarykime tokį pasiryžimą, kad vienos iszmokesties vakarą neiti į karcziamą o paaukauti 25 ct. ant paszelpimo isztremtų isz tėvynės brolių. Nemisliju, kad tūm apsunkytume savo pragyvenimą nors kartą ant metų tokią auką darydami. Kaip didei mes pakiltumėm savo tautiszkus veikalūs, tokiom visūmeniszkom aukoms. Lengvai nuveiktumėm savo tautiszkus darbus, be apsunkiūtimo savęs. Neatsakykime nei vienas nū aukos dėl labo tautos ir savo brolių.

M. Bridickas.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

East St. Louis, Ill. Pažindamas prispaudimą maskolizkos valdžios mūsų brolių tėvynėje gyvenanczių, pasiryžau ir asz paaukauti nors 20 ct. pagal iszgalėjimą ant kasztų parodos Paryziuje, ir linkėtinu, kad visi mūsų broliai be skirtumo, parodos užmanymą szelptu, nes nū to priguli atgavimas mūsų spaudos ir padarymas galo persekiojimams

mūsų brolių visokios lūmos užskaitymą arba platinimą lietuviszku knygu arba laikraszczių.

Vacl. Stonis.

Philadelphia, Pa. „Lietuvos“ 13 num. buvo garsinta, kad „Gedimino Kliobas“ nutarė paaukauti \$10,00 ant perstatymo lietuviszkos raszliavos visaszvietinėje parodoje, Paryziuje, ateinancziame mete. Ir buvo raszyta, kad keta ir szv. Jurgio Kareivio Draugystė kiek paaukauti. Nedėlioje, 9 Balandžio, buvo mėnesinis susirinkimas szv. Jurgio Dr. ir sanariai vienbalsiai nutarė paaukauti taip gi \$10,00 parodai — Paryziuje ir iszrinko p. K. Stepanaviczių ir S. Bairiuną dėlei priėmimo piningų bei susitarimo su kitomis liet. draugystėmis Philadoi, kad iszsiusti piningus komitetui, kuris bus nū liet. draugysczių iszrinktas. Mes tikime kad nū szitos aukos neatsisakys nei vieną liet. draugystę, o ypatin-gai Philadoi. Czionai gyvenanti latviai bei lietuviai protestonai taip gi keta prisidėti su aukomis.

„Gedimino Kliubo“ sekretor.

S. Bairiunas.

3275 E. Thompson str.

„S. Jurgio Kareivio Dr.“ sekr.

K. Stepanaviczius

3251 E. Thompson str.

Wilkes Barre, Pa. Seredoje, 12 Balandžio buvo pas mus susirinkimas Blaivystės Draugystės. Kalbėtojų buvo penki: Kun. Szedvydis, V. Pukas ir M. Dervinis isz Pittstono, P. Mikolainis isz Plymouth'o ir J. Vaitkeviczius isz Wilkes Barre. Žmonių susirinko neperdaug. Buvo ir dvi moters, kitos-gi laiko sau už nepriderantį daiktą lankytis ant prakalbų. Klausytojai isz prakalbų buvo užganėdiuti. Paaiszkinus p. Mikolainiui apie parodą lietuviszkos literaturos Paryziuje, susirinkusieji sumetė \$1,86ct. Ant pra-

kalbos buvo užkvietas ir kun. Kuras, buvo atėjęs ir į susirinkimą, susirinkusieji lukėjo ir nūjo ką išgirsti, bet jis nekalbėjo. *W. B.*

South Boston, Mass. Draugystė „D. L. K. Vytauto“ ant metinio susirinkimo nutarė ir paskyrė \$10 parodos kasztams lietuviszkos literatūros Paryžiuje ir iszrinko du draugus, kurie eis rinkdami aukas po lietuvių gyvenimus. „T.M.D.“ kupa ant savo paskutinio susirinkimo sumetė \$1,10ct parodai. S. Kazimiero Draugystė taipgi paskyrė \$10 parodai. Žvelgiant į lietuviszkas dirvas Amerikoje, szirdis džiaugiasi jog lietuviai bunda ir pažįta save bei savo tautos reikalus ir ant jų nesigaili aukų. *Lietuvis.*

Brooklyn, N. Y. Linksma darosi jog mūsų broliai isz ilgo snuduriavimo Jersey City, N. J. pradėjo busti tautiszkai. Sutvėrė „T. M. D.“ kupa, ir nėra abejonės, jog kupa augs, nes yra ten plati tam dirva. Tai vėl D. L. K. Vytauto draugystė paaukaudama ant parodos liet. raszliavos Paryžiuje.

Rods mes Brooklyniečiai maž kūmi daugiau galime pasigirti, iszskiriant kelis vyrus, kurie visokiais budais rupinasi patraukti savo brolius prie apszvietimo, pripratinti laikraszčius skaityti, tai prakalbas laikydami, tai laikraszčius da lydami žmonėms.

Beje, buvo padūtas užmanymas per dr. szv. Kazimiero, visoms lietuviszkoms organizacijoms, visoje apielinkėje Naujorko kad balius laikytų taip, jog viena draugystė nekenktu kitai keldama balių vienu laiku tikt dėl materialiszkos naudos ir kad vieni ant kitų balių „in korpore“ pributu. Tas užmanymas, per daugumą užgirtas tapo, tikt szv. Jūzapo draugystė nepristojo ir priesz-

taravo, jog laisvamaniszkų organizacijų nepriimti į tokį susivienijimą, nes laisvamaniai visados pripratę, nū perdidelio gėrymo susilaikyti, tai jie mums mažą naudą atneszei. Žinoma tokius garbintojus raguczio iszmintingesni iszjūkia, ir jeigu nenorį laisvamaniszkų draugyszių printi, tai visai nereikia to sutarimo: Algirdo draugystė isz Jersey City užprotestavojo.

Kaslink parodos liet. raszliavos Paryžiuje, klausimas juda; ant susirinkimo szv. Kazimiero dr. isz Naujorko, užmanyta idant neatbutinai draugystė paaukautų kiek dėl minto reikalo, kas likosi užgirta ir ant kito susirinkimo bus paskirta kiek dūti; tuli draugai mano, kad \$50 dėl draugystės tai bus menkas daiktas, nes turi bankoje svirsz \$3,000. Szvento Jūzapo Dr. isz Brooklynu taipgi neatsiliks nū aukos parodai, nes yra skaitlinga sanariūse ir turtingą kasą turi.

Kaip girdėti „Algirdo draugystė“ isz Jersey City, žada \$50 taipgi paaukaut parodai. Linksmų yra matant rupesį ir darbavimasi mūsų brolių dėl savo tautos reikalų. Užmanymas, kad iszleisti atsizaukimą į visą svieta tiktai prancuziszkos kalboje, maž rodo nėra pakaktinas. Kad Europos apszvietuñija moka prancuziszkai, nėra abejonės, bet iszleisdami tą atsizaukimą vokiszkos ir angliszkos kalbose, pagarsinsime savo vargus placziaus svieta, negū tiktai vien prancuziszkos kalboje. Mislyju, yra labai daug tokių žmonių, kurie nemoka prancuziszkai, o yra philantropai ir laisvės geidzianti prispaustiems žmonėms. Laikas jau yra tą atsizaukimą raszyti, bet kas paraszys? Ar ne reiktu kviesti tam mūsų brolius europiecius, kuriems vokiszkos ir prancuziszkos kalbos yra paprastos, o į angliszką

amerikiečiai iszverstu. Laikas pradėti.

Labai gerai kad Plymouthiečiai pasirupino kasierių po kaucija priemimui aukų parodai. *Mikytiszkis.*

Gilberton, Pa. „Vienybės“ Redakcija! Prisiuncziu Jumis \$1,00 isz kurio aukauju 50 centų ant parodos lietuviszkos literatūros, ir 50 centų paszalai isztremtu mūsų brolių į Siberiją arba kankinamų kalėjimūse už platinimą lietuviszkos.

Mieli Broliai! katrą isz mus neperims gailstis iszgirdus tokių biauų ir zveriszką pasiėgima Maskoliszkos valdzios mūsų broliais tėvynėje esančiais. Už szvencziausias tiesas, tai-gi už platinimą lietuviszkos ir apszvietimo tampa isztremptais į Siberiją arba kankinami kalėjimūse; o kad užbegti tokiems persekiojimas, reikia mumis atgauti šią naudą, mūsų brangioje prigimtoje kalboje, o kas priguli nū mūsų paczių; jeigu mes nesirupinsime apie tai, tai tie persekiojimai bus be galo. Dėlto-gi kiekvieno lietuviszko yra pareiga aukauti kiek kas galime ant lietuviszko skyriaus visa svietinėje parodoje Paryžiuje, nes tai yra svarbiausias žingsnis dėl atgavimo mūsų spaudos. O ir suszelpkim mūsų brolius isztremptus į Siberiją, pasirodykim jiems, kad mes jų ne užmirsztame, kad ir mes taip lygiai atjaucziame kaip ir jie žiaurumą Maskoliszkos valdzios. Dadūkim jiems drąsos dėl tvirtumo ir kovojimo toliaus už mūsų brangiausias tiesas. *Antanas Ilgunas.*

Traverse City, Mich. Nedėlioje, 2 Balandžio, buvo pas mus susirinkimas „Susivienijimo“ kūpos; tarp susirinkusių atsirado tokių kalbėtojų, kurie vietoje kalbėti apie susivienijimą brolių ir tautos reikalus, pradėjo pasakoti apie

„griekus“ ir karsztį pragaro ugnies. Sztai kas dar tuni mūsų brolių smegenyse! Vienas galvoczius atsirado ir iszvadino visus „durniais“ parodams savo iszmintį įgautą nū degtinės ir alaus. Mūsų tamsunų mokykla yra karcziama, ir ko jie tenais susirinkę mokinasi, tai szlyksztu ir beklausyti blaivam. Visokią laimę ir užtarymą savo mato jie tiktai karcziamoje — girtybėje. Viską per girtavimą pradeda ir baigia ir dėlto vien nieko nenuveikia. Dėlto brangus ir mieli draugai! pameskite nau-doje tūs svaiginaczius gėrymus, nes budami blaivais ant visko kitaip žiurėsite ir suprassite reikalus, o budami blaivus ir darbūdamėsi nuveiksime bent ką naudingo dėl savės ir tautos. Paprastu mūsų sakiniu yra „tai kita syki“, ką turėjome jau senei atlikti, tai yra, sutvėrimą kūpos „Tėvynės Mylėtojų Draugystės“, kūmi prisidėtumėm prie suszelpimo mūsų brolių, skurstančių po maskoliszka valdzia.

R. Gaubas.

Denning, Arkansas. Atvykus į szią apielinkę jieszkoti darbo, netikėtai užklupō strai-kas ir skurdas pasirodė visoje aiksztėje, o kad isztrukti nū bado, vykau ant farmų jieszkodamas darbo. Tiesa darbą gavau bet tiktai už maistą. Szitoje vietoje (Prairie Co.) buvo apsigyvenę ant farmų 17 szeimynų lietuvių, bet sziadien gyvena jau tiktai 7, ir tie patys yra pasirengę kūmi veikiausiai apleisti savo ukas, kad tikt kas nupirktu. Priezastis tojo neramumo esanti ta, per daug lytaus arba pagados ir dėlto nenusidūda vaisiai. Bet ant lietuvių pradetu ūkių czeikai gyvena gana gerai, jie mokslingesni, taikosi prie zemdarbystės mokslo, o lietuviai tikėdamiesi ant apveizdos nieko netenka. *J. V.*

Scranton, Pa. Pakviestas per telegramą, 24 d. Kovo išvažiavau naktį į Chicago. Pribuvau Verbų nedėlioje į vietą, ir kada gi arti buvo lietuvių bažnyčia, tūjau ten nuėjau pasiklausti pamokslo. Kn. Krauczunas tą dieną pamokslo nesakė, bet užsakė visokius susirinkimus, o ypatin-gai jis ragino parapijonus eiti į susirinkimą demokratų, kur žadėjo p. Harrison kalbėti, ir liepė žmonėms ten gražiai užsilaikyti, iki tas ponas bus jų tarpe; „o paskui — sakė kuningas — darykite, ką jus norite“. Dailiai mokina mūsų žmones p. Krauczunas pamislinau sav; mano nūmonėje, žmonės turėtų apsieiti žmoniškai visūmet, ar jų tarpe bus Harrison ar Bryan, ar vyskupas, ar ubagas! Ale, mat, logika kn. Krauczuno, o mano, tai juk du skirtu dalyku yra.

Buvau Chicagoje daugiau kaip vieną savaitę; netik teko man aplankyti Field'o muzėjų, dailių muzėjų, paažerį, knygy-ną, Masonų namą ir tt., bet taip-gi teko pamatyti nevieną iš savo senų pažįstamų bei draugų. Išžiūra miesto man mažai patiko; ulyczios purvi-nos, szalitakiai lentgaliais iš kloti, tankiai su spragomis — taip jūg saugotiesi reikia, idant kur kojos nenusilauztum beeidamas. Namai vieni siekia padanges, kiti lyg Lietu-vos pasžiūrės! Miestas pa-niurus, ir iš bokšto Audito-riumo į jį žiurint, paskendęs buvo dumūse.

Tacziaus Chicagoje gyvena rasi į 20,000 lietuvių; tie man labiausiai rupėjo pamatyti ir pažinti. Susaukta tapė kele-tas susirinkimų visokiose da-lyse miesto, ir ten teko man tarp kitų kalbėti. Kada pe-reitą metą asz buvau ketinęs apsilankyti Chicagoje, tai ga-vęs buvau per gromatas viso-kius pagrasinimus — nū pa-siulymo kiausziųjų ir perszovi-mui —, ir dėlto szimet mano

rupestringoji Aglė nemielai iš-leidė manę į tą pavojingą ta-rytum lizdą kersztų. Bet prieszingai! Žmones radau visur norinczius ką naujo iš-girsti, ir visur manę maloniai priėmė, su atvira szirdžia ir nūmone. Na gi ir snekė-jau... ne su pasirengimu ant kalbų, bet taip, kaip valanda įkvėpusi buvo. Visur ban-džiau perstatyti reikalingumą organizūti polit. darbininkų partiją, azūt tarnauti kapi-talistų partijoms (republikonų ar demokratų); raginau tar-nauti saviems lietuviszkiems reikalams, kurie mus visus sziaudien turētu broliais pada-ryti, akyvaizdoje pavojų, gre-sianczių mūsų broliams Euro-poje, ir gailistavau, kad ku-ningija lietuvių tautos, nū už-vedimo krikszczionybės iki mūsų dienų, rupestringai gina lietuvių tautą nū apszvietos, valnybės dvasės, ir ekonomisz-kos gerovės, pati tarnaudama auksiniui, versiniui ar net cariz-mui. Nors mano pasargos nesyki kareczios buvo, ir nors nesyki asztriai užgavau bažny-tinę polytiką pereitų gadynių ir szios dienos, žmonės plojimu rankų ir szauksmais pritarimo parodė man, jūg pataikiau į jų szirdis bei protus pratarti, taip jūg jie patys po valei iš-drišo atvirai snekėti ir nū-szirdžiai luksztenti savus rei-kalus susirinkimūse. Matyt ugnis susipratimo jų szirdyse rusėjo, tikt reikėjo daugiau malkų, idant įsiliepsnotu!...

Žinoma, nepatiko susirinki-mai kun. Krauczunui, ir jis Velykų dieną atsikerszyjo, iš-sakyklos manę velniūdamas, ar tiesiok rupuže bei szikszo-sparniu szaukdamas — nors toki argumentai tikt nabago silpnybę parodė, ale ne teisin-gumą dalykų stovio. Ir neti-kiu, bau toki argumentai per-tikrinti galėjo nors jo trumpa-regianczius parapijonus, kokių randasi, regis ne per daug. Panedėlyje, po Velykų, bu-

vo kun. Pėzos prova už įzeidi-mą su Korvovskiu, išleistoju „Reformas“, kurs, apie Pėzos darbus Pensylvanijoje raszy-damas, buvo perdejęs: beje buk Pėza buvęs sėdėjęs cypėje 6 mėnesius ir tt. Už tai Kar-vovskis buvo rastas kaltu, nors prisaikintieji žmonės, prasze sudžios, kad mažiausia, kaip galima koronę dėl prasikaltė-lio paskirtu. Žinoma, jeigu butu sudas pavelinęs papasa-koti kn. Pėzos darbus Pensyl-vanijoje atliktus, tai koros nei mažiausios nebutų tekę p. Kar-vovskiu. Bet, mat, raszant ką laikrasztyje, reikia remtiesi ant faktų, ant teisybės, o ne ant iszmislų.

Po provos dar vieną laikėme susirinkimą lietuvių artymais liet. bažnyczios, kurs tikrai at-sizymėjo savo entuzijazmu ir kuriame atsisveikinau nū bro-lių Chicagieczyų, ir potam ant rytojaus vykau vėl atgal į Pensylvanijos tarpkalnius, ve-lydamas nūszirdžiai Chicagie-cziams trustiesi dėl apszvietos, laisvės mūsų tautos, gerovės ir laimės mūsų brolių, ar Ame-rikoje ar kitur ant žiamės gy-venanczių. Ilgai pateks mano omenyje valandos, perleistos tarp tautieczyų Chicagoje, kur radau daugelį iszmanių, pado-rių ir darbszczių vyrų. Tikt moters ten labai yra atsiliku-cios užpakalyje, kad net į su-sirinkimus bijosi nueiti!

J. Szliupas.

So. Boston, Mass. Prane-szame dėl visų, kad Simanas Viszniauckas persiskyrė su sziu sietu 11 diena Balandžio 1899 m. pirmą valandą iš ry-to. Palaidojimas buvo 13 d. su didele iszkilme. Simanas Viszniauckas prigulėjo į D-tę. D. L. K. Vitauto; tai-gi draugystė nustojusi pirmo sa-vo draugo, palaidojo jį kūmi iszkilmingiausiai ir visi drau-gai tikrai broliszcai pasielgė. Labai didelė garbė draugystei ir draugams už gražų apsieji-

mą su velioniu. Tą dieną už-darė keturias kriauczių darba-vietės (nedirbo) ir vieną bolių ruimą ir želabą prisidengę vi-si atidavė savo paskutinį pa-tarnavimą savo broliui ir draugui. Velionis Simanas Viszniauckas paejo iš kaimo Skardupių, gminos Vaitkaba-lių, pavieto Vilkavisztkio, Su-valkų gub. Gražiszkių parapi-jos. Velionis apart vietinės draugystės prigulėjo ir prie „Susivienyjimo L. A.“, buvo geru lietuviu ir gero apsieji-mo, mirė 34 metų, buvo neve-dęs, per ką likę pinigai bus iszsiusti į Lietuvą su virszum \$100, per pusę motinai ir jo broliui, kaip jis pats padarė testamentą. Gūdotinam vir-szininkui Vytauto draugystės, Pranui Mockevicziui, kuris pasistengė kū iszkilmingiau-siai palaidoti ir pigiai, priguli ypatinga garbė. Lietuvoje motina gavus 100 rublių ir brolis, atmis už velionio dū-szią per kiek metų. Turiu viltį kad draugystė ir ne už-mirszo jo duszios; taip-gi nu-tarė aprėdyti czarтері su žela-ba ant trijų mėnesių.

Lietuvis.

Insikunyjo!

Kaip buvo garsinta paskuti-niūse NN. laikraszczių „Vie-nybės Lietuvninkų“, „Lietu-vos“ bei „N. Draugijos“ perei-to meto, kad Pittsburgo lietu-viszka sekcija Socialistų darbo partijos, surengė balių ant 27 Grūdžio 1898 m., kurio nauda bus apversta ant įsteigimo kny-gyno — taip ir stojosi!

Sziūmi pranezdam dėl zinios lietuviszkos visūmenės, o ypa-tin-gai Pittsburg'e bei aplinkui gyvenantiems lietuviams, jo-giai lietuviszka Socialistų kū-pa ant South Side po N. 2030 Sarah gatvės įsteigė knygyną, drauge ir pagelbinę draugystę trijų skyrių, ir taip: Squariai norinti priguleti prie pirmo skyriaus moka 25 ct., antro

mokama 50 ct. trečioji 75 ct. ant mėnesio. Pirmutiniai t. y. mokėdami po 25 ct. pagelbos ligoje negauna, tik tai 15 ct. atsitraukia ant užmokėjimo partijos mėnesinio ženklelio, ir 10 ct. apmokėjimui kasztų užlaimo svetainės; mokėdami-gi 50 bei 75 ct. gauna pagelbą ligoje, pirmutiniai \$3,00, o antri \$6,00 ant nedėlios (kasztai apmokėjimo mėnesinių ženklelių bei svetainės yra tie patys kaip ir pirmo skyriaus). visi trys skyriai be išėmimo lygiai naudojami laisvu skaitymu knygų bei laikraszezių kokie knygyne rasi.

*Svarbiausi mieriai kūpos yra: 1) Tapti ukėsis Suvienytų Valstijų. 2) Stengtis išsaiskinti politiskai-ekonomiską sziadieninį surėdymą. 3) Laike balsavimų atidūti balsą už kandidata socialistų darbo partijos. 4) Platinti mierius bei idėją socialiską tarp draugų. 5) Pagal išgalę stengtis prisilaikyti radikaliskai-doriszko pasielgimo svetainėje ir privatiszškai o ypatingai vieszūse susirinkimūse, idant tūmi įgyti įtekmę bei atkreipti atydą garbintojų Arimano bei bepamatinių prieszų Socialiskos Partijos.

Ant mėnesinio kūpos susirinkimo, kuris buvo 19 d. Kovo, vienbalsiai nutarėm iširasztyti sziūs lietuviszkus laikraszezius „V. Lietuvinkų“, „Lietuva“, „N. Draugija“ ir „Viltį“, kuriūs meldziame prisiūsti nū pradzius Balandzio; „Tėvynę“, „Varpą“, „Ukininką“ bei „Aidą“ (Szvecarijoi) jeigu galima nū pradzius szių 1899 m. bei kataliogus knygų, kokios tikt išleistuvėse randasi; prenumerata bus prisiūsta pogavimo laikraszezio. Podraug teiksis redakcijos pagarsinti tą Pittsburg'o lietuviszky socialistų pasilaikymo nūmonę bei užmanymo įkunijimą. Draugai yra priimami, visi lietuviai be skirtumo tikėjimiskų pažvalgų. Apie galutinus kūpos

įstatymus, norinti dasizinti lai ateina į svetainę laike mėnesinių kūpos susirinkimų, kurie paprastai yra laikomi kas trezia nedėdienį kiekvieno mėnesio.

Siūsdami laiszkus, laikraszezius bei siuntinius ant vardo knygyno adresavokit:

Lithuanian Library Ass'n
N. 2030 Sarah str. S. S.
Pittsburg, Pa.

Vardan sekcijos, sekretorius
P. Lorantz.

Gailandi'o daktaras

(Apysaka Konano Doil'io)
vertė D. Ilgakojis.

(Tęsa.)

Atsiminimas apie apsilankymą pas ją persekiojo ji per visą dieną. Pergalė pasiliko ne ant jo pusės. Jos mokslas arčiausiam ir meiliausiam jo dalyke pasirodė platesnis už jo. Priegtam ji visą laiką buvo rami ir meilinga, kada jisai buvo net papykęs. Bet daugiau siai pykdė ir kankino ji, patsai buvimas jos czionais, jo kaimynystėje. Iki sziio laiko moteriskė daktarka rodėsi jam koku tai abstraktu, nors ir labai netinkancziu, bet užtat atokiai. O dabar ji atsirado czionais, rengiasi gydyti, iszkabino ant savo durių tokią pat lentelę, kaip ir jis; ant galo laukia tų paczių, ir jis ligonių; jos konkurencijos jis, suprantamas daiktas visiszškai nesibijojo, bet ji pykdė tasai panikinimas jo moteriskzo idealo. Ant paziuros ji iszrodė nedaugiaus kaip trisdeszimties metų, ir veidas jos gudrus, zvasas. Jis atminė jos jūkiancziasias akis ir gražiai sudėtą smakrą, reiszkiantį tvirtumą budo. Neuzilgė d-ras Ripli persitikrino, jūg ir konkurencija jos paojinga. — Pirmieji ligonai ėjo pas ją isz žingeidumo; jie norėjo savo akimis pamatyti, kas tai yra moterė-daktarka. Tvirtumas jos apsiėjimo, keisti, nematyti įrankiai, kuriais ji isz-

barszkindavo ir iszklausydavo jūs prie apziurėjimo, kas padarė ant jų tokį įspūdį, jog per kelias sanvaites tekalbėjo tikt apie ją. Labai greitai gyventojai Gailando persitikrino jos mokslingumą gana aiszkiais darodymais. Praėjus mėnesiui, Verrender-Smit buvo jau žinoma visoje apielinkeje, o po dviejų mėnesių jos garbė galutinai užitvirtino.

Vazinėdamas pas ligonius d-ras Ripli, budavo, kaip kada sutikdavo d-rą Verrender'ą. Ji vazinėjo nedideliu vežimelyje ir valdė pati arklį; užpakalyje jos sėdėjo vaikuas-vaznyzia. Sutikdamas ją jis, kaip visados, nusiimdavo kepurę meiliai, bet rustus veidas jo reiszė, ant kiek tas meilumas grynai pavirszutinis. Isz pradzius jisai jautė tikt anti-patiją priesz ją, bet dabar jisai stacziai nebekentė jos. „Belytiszka esybė“, taip jis atiszauskdavo apie ją priesz ne daugelį savo ligonių, kurie pri-laikė ji. Bet ir tų skaitlius kas diena mažinosi, kas žinomas daiktas labai užgaudavo jo savmylystę.

Daugiausiai kentėjo savmylystė d-ro Ripli'o tada, kada ji apsiimdavo ką nors, ką jis apreiszė neiszpildomu. Nors jo mokslas ir pripratimas buvo didis, vienok, kaipo operatorini, jam truko narsumo ir tankiai jisai sunkiausias operacijas siūsdavo į Londoną. Jo prieszininkė buvo visiszškai kitoniszka: ji viską apsiimdavo. Tikru smūgiu jam buvo daėjęs iki jo garsas, jog ji apsiėmė isztiesti kreivą koją mažo Ternerio. Kaip patvirtinimą to garso, jisai isz tikro neuzilgo gavo laiszką nū motinos mažojo ligonio, užkviecziantį jį atvaziūti užchloroformūti vaiką prie operacijos. Atsisakyti butų nezmomiszkai, bet jo savmylystei tai buvo ne-liažas smugis. Vienok nežiurint ant savo piktumo, jisai turėjo stebėtis vikrumui, su ku-

riūm ji iszpildė tą darbą. Kaip dailiai ji apsiėjo su maža, rodos vaszkiu, koja vaiko, kaip puikiai ji dirbo su mažu chirurgiszku peiliuku, panasziai, kaip tepliorius kad pinzeliu. Vienas patraukimas — ir pa-baigta. D-ras Ripli niekados nematė taip gerai padarytos operacijos ir vieszai pripazino tą, nors naujas darodymas jos buklumo pykino jį vis daugiau. Laiminga operacija dar daugiau pragarsino d-rą Verrender-Smit, žinomas daiktas, su kenksmu reputacijai Ripli'o, ir dabar prie kitų priesz-czių prisidėjo dar jausmas užsilaikymo. Ta stipri neapykanta pervertė visą tą dalyką gana žingeidzia szalį.

Kartą, tamsiame zimos vakare, tū paczių laiku, kada d-ras Ripli ką tikt baigė savo pietus, atvaziavo vezikas Ferkazlo turtingiausio visoje apielinkeje dvarponio, ir reikalavo gydanczios pagelbos dukterei dvarponio, kuri nudegė savo ranką. Antrą veziką Ferkazlas nusiuntė pas Smit'ą, nes jam buvo vis tiek, kas atvaziūs, bile tikt koksai, nors isz jų kūgreicziausiai pributų. D-ras Ripli tūjaus pasirengė ir tvirtai nusprendė, jog sziū kartu neįleis prieszininkės į savo redybą, kad tikt jis, vaziuodamas greitai, prispės pributi pirma jos. Jis nenorėjo nei palaukti, pakol uzdegs žiburius jo vežimelyje, bet iszokęs skubiai pagriebė vadeles ir vijo arklį kūgreicziausiai. D-ras Ripli gyveno daug arcziau, negu dr. Verrender-Smit, už tad ir tikėjosi, jog nuvaziūs pirma jos.

Taip tikrai ir butų buvę, jeigu ne atsitikimas, tankiai perversziantis visus žmonių nusprendimus. Ar czion buvo kalti neuzdegti žiburiai, ar tai visi manymai daktaro buvo nukreipti ant savo prieszininkės, tikt prie kryzkelės Bazingstoko, daktaras nepataikė kelio pasukęs per daug į

kairę. Pailsęs arklys greitai nulėkė su tuszcziais ratais, o vezikas ką tikt išsiritu iš griovio, į kurį jis buvo įmestas. Jis uždegęs briežiuką pažiūrėjo ant vaitojanczio ir išsitiesusio savo draugo prie kritimo — ir pamatęs jį labai persigando.

Kada jisai atsikvoszėjo, vežiko jau nebuvo, nes jis nubėgo į namus dvarponio įieszkoti pagelbos, o prie jo stovėjo jaunas berniukas su žiburiu, o moteriskė su atidengta skrynute blizgančių instrumentų kirpo su kreivomis žirklukėmis jo kelnes.

— Bukite ramus, daktar, — prakalbėjo ji ramiancziau balsu, — man Tamistos gailu labai. Rytoi Tamista galėsi pavadinti d-rą Ortoną. Bet šią dieną, tikiūsi, daleisi man suteik'i sau pagelbą. Asz beveik nenorėjau tikėti savo akimi, pamacziusi Tamistą išsitiesusį ant kelio.

— Ar vezikas nuėjo žmonių pavadinti, — pravaitojo ligonis.

(Toliaus bus.)

Kun. Krawezunas praloszė!

Praėjusę sanvaitę tęsėsi prova kun. Krawezuno su pp. Szernu ir Olszewskiu už izrodymą teisybės link parapijos stovio, kur apskūstieji tapo iszteisinti.

Apgarsinimas.

Nū szių 1899 metų iszeina Szveicarijoi laikrasztis „Aidas Lietuvos Darbininkų Gyvenimo“, redomas Liet. Soc. Dem. partijos ir paszvestas reikalams miesczionių ir sodiecių darbininkų. Laikrasztis tas, pagal spēkas, iszeidinės kas 2 mėnesiai.

Trumpame laike iszeis No. 3 „Lietuviszko Darbininko“ redomo Użrubeżinio Susivienyjimo Liet. Soc. Dem. Partijos.

Laikrasztis tas iki szioł iszeidavo tikt kartą ant metų, ateitėje jis iszeidinės kas pusmetis. Esantis spaudoje 3 No. Darbininko turės knygelės pavidalą ir talpins daug žingeidžių social-teoretiszkių straipsnių, korespondencijų ir peržvalgą lietuviszko darbininkiszko judėjimo praėjusių metų.

1. „AIDAS“, DVIMĖNESINIS LAIKRASZTIS ORGANAS L.S.D. PARTIJOS. Metinė prekė už jį 1 rubl. 75 k.—4 fr. 50 ct. Su prisuntimu į Ameriką 1 dol.

Pusmetinė — 90 k.—2 fr. 25 ct. ½ dol.

Pavienis numeris kasztūja 30 k.—75 ct.

2. ISZEINANTIS KAS PUSMETIS „LIET. DARB.“ ORGANAS L. S. D. P. Kasztūja už metus 1 rubl. 20 kap.—3 fr. Su prisuntimu į Ameriką ½ dol. Pavienis numeris 60 k.—1 fr. 50 ct.

Iszsisiraszymas abiejų tų laikraszczių, t. y. „Aido“ ir „Liet. Darb.“ kasztūja už metus 3 rubl.—7 fr. 50 ct. Su prisuntimu į Ameriką 1 ½ dol., už pusę metų 1 rubl. 50 kap.—3 fr. 75 ct. Amerikoi 75 ct.

Norintieji iszsisiraszyti sau tūs du organu Liet. S. D. Partijos turi siųsti piningus pagal toki adresą:

Herrn Otto Lang
Hegibach str. 22
Zuerich—Schweiz.

Apart to galima gauti sekanczius iszleidimus Liet. S. D. Partijos:

1.) Lietuviszkoje kalboje: „Kas yra o kas bus?“ Iszleista L. S. D. P. Londone 1894 mete. 10 kap.—25 ct.
„Krumplių Jonas.“ 1895 mete. Prekė. 20 kap.—50 ct.
„Genių Dėdė“ 1896 metų. 10 kap.—25 ct.
„Trusas ir kapitolas“ 30 kap.—75 ct.
„Parmazonas“ 1897 metų. 20 kap.—50 ct.
„Programas Liet. Soc. Dem. Partijos“ 1896 m. Prekė.

. 10 kap.—20 ct.

„Lietuvos Darbininkas“ 1 Giegužio 1896 metų No. 1. 30 kap.—75 ct.

„Liet. Darb.“ 1 Giegužio 1898 m. No. 2. 40 kap.—1 fr.
„Aidas L. D. G.“ Sausio 1899 m. No. 1. 30 kap.—75 ct.

2.) Lenkiszkoje kalboje (dėl darbininkų miesczionių nemo-kanczių lietuviszka):

„Robotnik szlusarski w Wilnie“. Paryž 1896 r. Prekė. 30 k.—75 c.

„Przeczynek do programu L. S. D. P.“ 30 k.—75 c.

„Robotnik Litewski“. Kwiecień, 1896 r. No. 1 40 k.—1 fr.

„Robotnik Litewski“. Styczeń 1898 r. No. 2. 75 k.—2 fr.

„W Kwestyi taktyki i organizacyi. Styczeń 1869 r. 50 k.—1 fr. 50 c.

„Historyja Litwy“ B Li-manowskiego 1895 r. 50 k.—1 fr. 50 c.

„W Kwestyi Polsko-Litewskiej“, H. Gierszyńskiego. 20 k.—50 c.

Meldziame visų, kuriems buvo ant jų praszyimo iszsiųstiusų laikraszczių, apie malonią užmokestį pagal virszui padėtas iszlygas.

Użrubeżinis Susivienyjimas Liet. Soc. Dem. Partijos.

Neużmirszkite apie parodą lietuviszkos raszliavos Paryżiuje, nes nuo to priguli atgavimas musu spaudos (druko).

Pajieszkojimai.

Asz, Vincas Toneburis, pajieszkau savo pusbrolio, Vinco Grazinsko (ar ne Grazičko?), isz Pavisztaiczių kaimo, Visztyeczio parapijos, Vilkaviszkie pav. Suvalkų gub. Taip gi pajieszkau ir savo draugo, Antano Kartavicziaus, isz Kaupiszkių kaimo, Visztyeczio parapijos, Vilkaviszkie pav. Kas apie jūdu žinotu arba patys

teiks isz atsiszaukti ant szio adreso:

Vincas Tanebur
Broadford, Pa.

Varpas

literatūros, politikos ir mokslo dvimėnesinis laikrasztis, iszleidziamas jau 11 metai. „Varpas“ yra Lietuvos vadovų laikrasztis ir talpina savyje vien tautiszkus vasztus. „Varpas“ per metus su prisuntimu į Ameriką kasztūja tiktai \$100.

Ukininkas

Lietuvos ukininkų laikrasztis iszleidziamas kas mėnū jau 10 metai. „Ukininkas“ talpina savyje rasztus apie ukę, gyvūlius, jų ligas pamokinimus ukininkams kaip apsisaugoti maskolių valdzios, korespondencijas isz visų Lietuvos krasztų. „Ukininkas“ per metus su prisuntimu į Ameriką kasztūja \$1,00.

Tevynes Sargas

iszleidziamas ketvirti metai kas mėnesis. Stovi ant sargybos szviesos, tikybos ir kalbos. Dūda priedus knygelėse. Talpina daug žinių isz visų Lietuvos krasztų, labiausiai apie maskoliszkas mokyklas, kurios yra lietuviams ant didziausios iszkados. Prekė \$1,00

Visus tris laikraszczius galima iszsisiraszyti ant szito adreso:

Herrn Jurgis Lapinas
Tilsit, Ostpr. Germany

Susirinkimas

Philadelphijos „Susiv. L. A.“ kūpa laikys savo susirinkimą nedėlioje, Balandzio 23 dieną, baznytineje salėje, tūjaus po sumos. Ant susirinkimo yra užkvecziami ne tik tai kūpos sąnariai bet ir kiti tautbroliai, kuriems butų malonu susipažinti su vaisiais kokius „Susiv. L. A.“ iszdūda savo sąnariams. Philadelphijos „Susiv.“ kūpa jau turi savo „charter“ ir apie 50 sąnarių.

Antanas. A. Jocis.
Kūpos sekretorius.

Vilius Tell

DRAMA PENKIUOSE AKTUOSE.
VOKISKAI PARAŠĖ

FRIEDRICH von SCHILLER

LIETUVISKAI VERTĖ

VINCAS KAPSAS.

(Tąsa)

Baumgarten.

Žinia pasklido tūj ir liepta mane
Sustvėrti.... Vieszpatis! mes kalbame,
O laikas bėga....

(pradeda griauti)

Kuoni.

Eik greičiau, zuklijau,

Teisingą žmogų gelbėk!

Ruodi.

Negaliu.

Baisi audra jug kyla. Reik palaukti.

Baumgarten.

Asz negaliu laukt! Susivėlinims
Man prapultis....

Kuoni (zuklijui).

Eik su Dievu! Nės reikia

Pagelbėt artymas. Jug ta pati
Gal atsitikti su kiekvienu musų.

(ošia ir griauja.)

Ruodi.

Ar matot, kaip banguoja ežeras —
Aš neįstengsiu prieš vilnis ir vėją.

Baumgarten (apkabina jam kelius).

Pasigailėk, o Dievas tau padės....

Verni (zuklijui).

Cia gyvasties dalykas. Turėk širdį!

Kuoni.

Jis šeimininkas, pačią tur, vaikus!

(kelis kartus trenkia perkunas.)

Ruodi.

Ir aš jug gyvastį galiu prapuldyt,
Turiu vaikus ir pačią, kaip ir jis....
Žiurėkit, kokia viesula, kaip vilnys
Ant kranto lipa ir kaip verčiasi
Vanduo iš gilumų. — Norėčiau žmogų
Pagelbėti, vienok negalims daikts,
Jug patys matot.

Baumgarten (da klupodamas).

Tai turiu patekti

Į priešiaus ranką, šiteipos arti
Turėdams išsigelbėjimo krantą!
Stai jis matyt! Ir mano balsas ten
Girdėt! Stai valtis, kur mane nukeltų!
O aš, apleistas, nusiminęs, likt
Turiu!

Kuoni

Ziurėkite, kas ten ateina.

Verni.

Tai Tell iš Buergleno.

Tell (su kilpiniu).

Kas tas žmogus,

Kuris pagelbos prašosi?

Kuoni.

Gyvena

Jis Alzelne. Begindamas pačios
Ir savo namo garbę, jis nudėjo
Stai vietininką, Volfeschiessen'ą,
Kurs Rosberge sėdėjo.... Tai gi gauda
Dabar jį vietininko raiteliai.
Zuklijo prašo perkelti anapus,
O šitas bijosi, matai, audros.

Ruodi.

Tell pats jug irtis moka, tai paliu lys,
Ar galima iszdriesti persikelt
Dabar.

Tell.

Kur reikia, ten drąsa tur buti.

(baisi perkunija; ežeras užia.)

Ruodi.

Tiktai beprotis gal į pragarą
Tokį pats listi.

Tell.

Vyrs drąsus paskiausiai

Atsimena save. Pasitikėk
Ant Dievo, gelbėk nelaimingą žmogų!

Ruodi.

Ant kranto lengva davinėt rodas..
Stai valtis, šitai ežeras — bandykite!

Tell.

Da ežeras pasigailėti gal,
O vietininkas nepasigailės jug.
Pagelbėk žmogų!

Piemuo ir medėjas.

Gelbėk! gelbėki!

Ruodi.

Kad jis but brolis, ar mieliausias vaikas,
Tai taip-gi nesutikčiau. Si diena
Yr Simeono-Judos, tai gi ežeras.
Idukęs, nori savo auką gaut.

Tell.

Cia zaunyt nēr kada, tik trukdom laiką,
O žmogus reikia gelbėti. Sakyk,
Ar perkelsi?

Ruodi.

Ne, negaliu!

Tell.

Duok valtį!

Aš, vardan Dievo, savo pajiegy
Menkų bandysiu.

Kuoni.

Stai kur tikras vyras!

Verni.

O tai drąsuolis!

Baumgarten (Tell'ui).

Mano angelu

Esi ir sargu.

Tell.

Aš nuo vietininko

Išgelbėsiu tave, bet nuo audros
Tegul išgelbės Dievas. Vis-gi tekti
Į Dievo ranką bus kur kas geriau,
Ne kaip į žmogaus! (piemeniui) Jeigu atsitiktų
Nelaimė, pačią suramink. Darau
Aš tai, kas žmogui pridera daryti (šoka į valtį).

Kuoni (žuklijui).

Tu styrininkas tokis, o bijai!

Kuoni.

Su Tell'u nieks nesusilygys, kito
Tokio nerasi mūsų kalnuose.

Verni (užlipęs ant uolos).

Jau nusiyrė. Dieve, jam padėki!

Žiūrėk, kaip valtis mėtoma vilnių!

Kuoni (ant kranto).

Panėrė.... nematau daugiau aš nieko....

Palaukk, jau vėl iškilo! O, dabar
Narsuolis laikosi stipriai.

Seppi.

Ten raiteliai, kaip tik arkliai gal šokt.

Kuoni.

Tai jie! O, Dievui dėkui, kad pagelba
Nesusivėlino.

Landenberger'o raiteliai.

I. raitelis.

Išduokite

Mums žmogžudį, kurį užslėpę turit!

II. raitelis.

Bereikalo jį slepiat, jis čionai.

Kuoni.

Ko jieškot, raiteliai?

I. raitelis (pamatus valtį).

Velniai tegrėbia!

Jau aš matau.

Verni (iš augšto).

Ar to jus jieškote,

Kuris ten valtyje? Jug da galėsit

Pavyt, tiktai prispirkite gerai!

II. raitelis.

Prakeiktas! jau ištruko!

I. raitelis (piemeniui ir žuklijui).

Jus tai darbas.

Už tai jus atsakysit.... Kaiminės

Jums išvaikysime! butus sugriausim!

Išdegysime viską! (joja atgal).

Seppi (bėga).

Tai gana!

Eriukai mano!

Kuoni (eina paskui).

Kaiminė! o varge!

Verni.

Tironai!

Ruodi (lauždamas rankas).

O dangau teisus! Kada

Ateis išgelbėtojas šitos žemės?

(eina paskui anuos)

Scena II.

Steinene, Svise, priešais Stauffacher'o namus, šaly vieškelio, netoli
nuotilto, stovti liepa.

Stauffacher ir Pfeifer (atsina šnekučiuodamu)

Pfeifer.

Sakau aš tamistai, jus prisiegos
Neduokit Austrijai, jei pasisektų.
Geriau laikytis ryšio, kaip ikšiol.
Kad Dievas duotų užlaikyt liuosybę!

(spaudžia jam širdingai ranką ir nori eiti.)

Stauffacher.

Palaukk, ik šeimininkė mus pareis....

Svise tu mano svečias, Luzerne gi

Aš tavo.

Pfeifer.

Dėkui! Šiandien da man reik

Gersau pasiekti. Kęskite kantrybę!

Tuos vietininkų persekiojimus!

Gal atmainos bus kokios, galim gauti

Ir kitą ciesorių. O Austrijai

Tik syki pasiduok — likai ant amžių!

(traukiasi).

Stauffacher, užsirupinęs, sėda ant suolo po liepa. Čia randa jį
pati, Gertruda, ir, atsistojuši šaly, tylėdama, valandėlę temyjasi
į vyrą.

Gertruda.

Kas kenkia? Ko taip užsirupinai?

Matau, jau kelios dienos, tavo kakta

Liudnų minčių š šėlis apsiaubė.

Pasisakyk, kas slėgia tavo širdį.

Jug pagal tiesą aš, kaipo pati,

Galim pareikalauti pusės tavo

Vargų.

(Stauffacher spaudžia jai ranką, tylėdamas).

Kas gali graužt tave, sakyk.

Ir darbas, rodos, sekasi, ir ukė,

Javų piloi aruodai, kaiminė

Avių graži ir iš kalnų sugrįžo

Namo žiemauti į šerti arkliai.

Namai taip puikus, lyg kokio didžiuno,

Iš gero medžio, išvesti gražiai,

Nuo daugelio langų jie šviesus, ramus,

Išmarginti jie yvairiais zenklais

Ir išrašyti sakiniiais protingais,

Kuriais pakelevingi gerisi.

Stauffacher.

Tikrai, namai jug gražus pastatyti,

Vienok.... netvirtas jų pamatas.

Gertruda.

Nesuprantu.

(Toliaus bus)

